

Oponentský posudek

Magisterský program RS UK FHS v Praze

Název práce: **Vliv dávek v hmotné nouzi na motivaci snahy klienta úřadu práce k začlenění se do pracovního procesu**

Jméno studenta: Bc. Anna Kudláková, Dis.

Zaměření studia: Řízení

Posudek vypracovala: Mgr. Ingrid Štegmannová, Ph.D.

Datum: 27. května 2016

Téma a cíl práce

Tématem diplomové práce Anny Kudlákové je problematika dlouhodobé nezaměstnanosti. Autorčin zájem o tuto problematiku pramení mimo jiné z vlastní zkušenosti terénní sociální pracovnice jedné z krajských poboček Úřadu práce České republiky. Konkrétně se autorka rozhodla zjistit, zda má pobírání dávek v hmotné nouzi pozitivní vliv na klienty úřadu práce, či zda je spíše demotivující pro snahu případného začlenění se do pracovního procesu (viz Abstrakt). Obecně demotivační vliv pobírání dávek bez dalších forem pomoci a podpory danému jedinci již byl v literatuře mnohokrát konstatován a autorka také některé z autorů zmiňuje v teoretické části. Sama se však na základě výzkumného šetření, které v sobě skrývalo velký potenciál, omezuje v závěru pouze na jednoduché konstatování, že „...motivace těchto jedinců do pracovního procesu je opravdu nízká“ a že „...je žádoucí tyto lidi pro jejich případné zaměstnání motivovat“. Otázkou způsobu motivace vzhledem k životní situaci respondentů se však autorka nezabývala, a nemohla tak přispět k poznání možností, jakým způsobem by bylo možné klienty případně motivovat.

Struktura a obsah práce

Diplomová práce je standardně členěna na část teoretickou a praktickou. V teoretické části, která čítá 53 strany, popisuje autorka sice relevantní témata, sama však dále s textem nijak tvořivě nepracuje, tj. nepolemizuje s autory, nekomentuje, nesrovnává s vlastní praktickou zkušeností apod. Poznatky z literatury bohužel nevyužívá ani při interpretaci dat, získaných výzkumným šetřením. Jelikož jsou v popředí zájmu otázky motivace, zcela v této části postrádám teoretické vymezení, které by se problematice motivace věnovalo. Praktická část (rozsahem 39 stran) je věnovaná popisu metodologie, výzkumným cílům a dále samotnému průběhu a výsledkům výzkumného šetření.

Z věcného hlediska se často autorka opírá o zastaralé zdroje, konkrétně např. v kapitole 5.2 končí její rekapitulace vývoje nezaměstnanosti rokem 2010 a nezohledňuje tak vývoj poledních 6 let, kdy zvláště v posledních dvou letech lze pozorovat trend klesající nezaměstnanosti (ČR má v současné době nejvyšší míru nezaměstnanosti z členských států Evropské unie, a to 4,1 %, zdroj: Eurostat). Bezprecedentní chyby jsou z důvodu použití zastaralých informačních zdrojů v textu na s. 48, kdy autorka ve výčtu dávek státní sociální podpory uvádí zaopatřovací příspěvek, který byl naposledy vyplácen v prosinci 2004, a to v souvislosti s ukončením základní nebo náhradní vojenské služby a civilní služby, a dále text na straně 51, kdy uvádí, že sociální pomoc je zajišťována obcemi. Přitom již od ledna 2012 v rámci tzv. sociální reformy přešlo vyplácení dávek hmotné nouze, příspěvku na péči a dávek osobám se zdravotním postižením z obcí na Úřad práce ČR. Důsledkem je mimo jiné

odtržení výkonu sociální práce v obcích a vyplácení dávek, což je relevantní téma, které mohla autorka ve své práci využít.

Metody výzkumu

Autorka pro své výzkumné šetření zvolila vhodně kvalitativní výzkumnou strategii, konkrétně techniku polostrukturovaných rozhovorů. Částečně výstupy z rozhovorů využila pro sestavení stručné charakteristiky situace klientů (respondentů). Sama autorka hovoří o případové studii, o kterou však v pravém smyslu slova nemůže jít, jelikož v tomto případě nelze hovořit o naplnění znaků případové studie, kterými jsou, jak uvádí literatura, podrobné zkoumání a porozumění případu, komplexnost, popis vztahů atd. Ve výsledcích a interpretaci dat se omezuje více méně na konstatování obecnějšího typu, bez zpětného zakotvení v teorii.

Formální náležitosti

Rozsah práce odpovídá kladeným požadavkům, projekt diplomové práce je přiložen. Byť se v práci neobjevují zásadní gramatické chyby, velké množství překlepů a dalších drobných chyb bohužel snižuje celkovou úroveň práce. Po stylistické stránce by rovněž bylo vhodné věnovat textu na více místech větší pozornost. Ve výčtu literatury chybí některé zdroje (např. Mareš, 2002). Z hlediska grafické úpravy lze práci hodnotit jako standardní.

Diplomovou práci i přes výhrady výše doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm dobře.

Doplňující otázky

- 1) Jaká je Vaše osobní zkušenost s motivací klientů z pozice terénní sociální pracovnice Úřadu práce ČR?
- 2) Jak byste komentovala postoje sociálních pracovníků (respondentek), které se v rozhovorech staví ke klientům mnohdy předpojatě, až to hraničí s etickými zásadami sociální práce?

V Praze dne 27. května 2016

Ingrid Štegmánová